

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра педагогіки

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноватика в галузі освіти

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти третього (освітньо-наукового)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітня програма Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії

шифр за навчальним планом _ 1.5 _____

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Інноватика в галузі освіти», затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г. С. Сковороди протокол № 4 від «30» червня 2020 року

Розробники: Попова Олена Володимирівна, доктор пед. наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;
Ткачова Наталія Олександрівна, доктор пед. наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;
Васильєва Світлана Олександрівна, доктор пед. наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна, вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>01 Освіта/Педагогіка</u>	Нормативна	
	Напрямок підготовки		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>011 Освітні, педагогічні науки</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		V-й	V-й
Тижневих годин: аудиторних – 40 самостійної роботи – 80	Науковий ступінь: доктор філософії	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		80 год.	104 год.
Індивідуальні завдання			
		Вид контролю: Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноватика в галузі освіти» є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: системи знань у галузі освітньої інноватики, здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз інноваційних педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, які мають бути реалізовані в дослідницько-інноваційних дослідженнях/професійній практиці з урахуванням реформаційних, інтеграційних процесів, що відбуваються у вітчизняній і світовій вищій освіті.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інновації в галузі освіти» є опанування наступними компетентностями:

ІК здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК5 здатність до академічної і професійної мобільності, оптимальної мовної поведінки у професійній/академічній сфері, виявлення лідерських якостей, до командної роботи та взаємодії з науковою спільнотою;

ЗК6 здатність сприймати, аналізувати й інтерпретувати нову освітню інформацію з наукових джерел українською/іноземними мовами, узагальнювати її та робити аргументований виклад у зв'язній формі під час апробації результатів дослідження;

ФК14 інтегровані знання з історії педагогіки, порівняльної педагогіки, інноватики в галузі освіти, методології науково-педагогічного дослідження;

ФК15 здатність розв'язувати складні комплексні проблеми в дослідницькій, інноваційній видах діяльності на засадах професійної етики; володіти вміннями розробляти наукові, освітні, грантові проекти;

ФК16 здатність організувати та проводити педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи), здійснювати обробку даних методами математичної статистики з використанням ІКТ, генерувати нові ідеї;

ФК17 здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті педагогічної інноватики, сучасних освітніх технологій, застосовувати досягнення в науковій та проєктній діяльності й педагогічній практиці;

ФК18 знання інноваційних освітніх тенденцій і напрямів, наукових засад управління й забезпечення якості освіти, способів їх реалізації в практиці загальної середньої та вищої школи

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі здатні:

ПРН7 продемонструвати знання концепцій розвитку «материнських» і «національних» моделей вищої (університетської) освіти, розуміння процесів інтеграції, сталого розвитку суспільства, цифровізації в освітній галузі на сучасному етапі;

ПРН8 аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його оновлення, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати ідеї;

ПРН12 продемонструвати знання концепцій та методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики, уміння виявляти суперечності та тенденції розвитку освітньої галузі;

ПРН13 критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі;

ПРН 16 послуговуватись нормативно-правовими й програмно-методичними документами для якісного виконання авторського дослідження і здійснення висококваліфікованої викладацької діяльності з дотриманням корпоративної культури;

ПРН17 використовувати досягнення педагогічної інноватики у власній науковій та педагогічній діяльності, осмислювати теоретичну і практичну значущість освітніх нововведень, генерувати і презентувати власні інноваційні ідеї.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади освітньої інноватики

Тема 1. Предмет та основні категорії освітньої інноватики

Педагогічна інноватика як наука про нововведення, її предмет.

Основні категорії освітньої інноватики: інновація (нововведення); новація; інноваційний освітній процес; інноваційна педагогічна діяльність; інноваційний навчальний заклад; інноваційний досвід; інноваційний експеримент; педагогічна творчість; інноваційна освітня технологія; інноваційний експеримент.

Класифікація освітніх інновацій.

Закономірності та структура інноваційного педагогічного процесу.

Тема 2. Становлення й розвиток інноваційних педагогічних ідей у зарубіжній та вітчизняній освітній практиці

Провідні теоретичні концепції світової освітньої інноватики

Досвід впровадження інновацій у практику зарубіжних шкіл

Витоки української педагогічної інноватики (друга половина XIX ст.)

Провідні інноваційні ідеї в Україні початок XX ст.

Радикальні підходи до розробки питань організації педагогічного процесу в середніх навчально-виховних закладах (20-30-ті рр. XX ст.)

Генерація творчих ідей у педагогічній теорії й практиці (середина 50-х - кінець 80-х рр. XX ст.)

Інноваційні процеси періоду національного відродження (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

Тема 3. Інноваційний навчальний заклад як соціально-педагогічний феномен

Суть та принципи інноваційного навчального закладу. Інноваційний режим навчального закладу.

Класифікація інноваційних освітніх закладів. Авторська школа.

Тема 4. Прогнозування інноваційних процесів у освіті

Педагогічна прогностика як складова наукового прогнозування. Прогнозування інноваційних процесів в освіті.

Принципи та методи прогнозування інноваційних освітніх процесів.

Технологія прогнозування інноваційного освітнього процесу.

Тенденції розвитку інноваційних процесів у освітніх закладах України.

Змістовий модуль 2. Інноваційна педагогічна діяльність викладача вищої школи

Тема 1. Особливості інноваційної діяльності педагога

Викладач як суб'єкт інноваційної діяльності. Суть інноваційної діяльності викладача вищої школи.

Педагогічна творчість. Передовий та інноваційний педагогічний досвід.

Характеристика викладача інноваційного типу.

Тема 2. Готовність викладача вищої школи до інноваційної педагогічної діяльності

Готовність викладача до інноваційної діяльності як важлива професійна якість педагога.

Структура готовності викладача до інноваційної діяльності.

Шляхи формування готовності викладача до інноваційної діяльності.

Тема 3. Інноваційні освітні технології у вищій школі

Суть освітньої технології, її принципи і структура

Класифікація освітніх технологій

Сучасні педагогічні технології: кредитно-модульна; інтерактивні; multi-media-технології; здоров'язбережувальні.
Самоосвітні технології.

Тема 4. Упровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу

Технологія оцінки рівня інноваційності навчального закладу.

Аналіз інноваційної діяльності сучасних освітніх закладів

Умови ефективності впровадження інновацій у шкільну практику

Актуальні проблеми сучасної освітньої інноватики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд. б	с.р .		л	п	ла б	Інд .	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади освітньої інноватики												
Тема 1. Предмет та основні категорії освітньої інноватики	12	2	2			8	10	1	1			18
Тема 2. Становлення й розвиток інноваційних педагогічних ідей у зарубіжній та вітчизняній освітній практиці	16	2	4			12	10	1	1			12
Тема 3. Інноваційний навчальний заклад як соціально-педагогічний феномен	12	2	2			8	10	1	1			10
Тема 4. Прогнозування інноваційних процесів у освіті	18	2	2			12		1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	56	8	10	–	–	40	60	4	4	–	–	50
Змістовий модуль 2. Інноваційна педагогічна діяльність викладача вищої школи												
Тема 1. Особливості інноваційної діяльності педагога	14	2	2			8	10	0,5	1			16
Тема 2. Готовність викладача вищої школи до інноваційної	14	2	4			10	14	0,5	1			18

педагогічної діяльності												
Тема 3. Інноваційні освітні технології у вищій школі	16	2	4			12	16	0,5	2			10
Тема 4. Упровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу	16	2	2			10	10	0,5	2			10
Разом за змістовим модулем 2	62	8	14	–	–	40	60	6	10	–	–	54
Усього годин	120	16	24	–	–	80	90	6	10	–	–	104

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Предмет та основні категорії освітньої інноватики	2	1
2.	Становлення й розвиток інноваційних педагогічних ідей у зарубіжній та вітчизняній освітній практиці	2	1
3.	Інноваційний навчальний заклад як соціально-педагогічний феномен	2	1
4.	Прогнозування інноваційних процесів у освіті	2	1
5.	Особливості інноваційної діяльності педагога	2	0,5
6.	Готовність викладача вищої школи до інноваційної педагогічної діяльності	2	0,5
7.	Інноваційні освітні технології у вищій школі	2	0,5
8.	Упровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу	2	0,5
Разом		16	6

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна, вечірня	заочна

1.	Предмет та основні категорії освітньої інноватики. Інноваційні процеси в галузі освіти.	2	1
2.	Історико-педагогічний інноваційний досвід зарубіжжя	2	1
3.	Генезис та розвиток педагогічної інноватики в Україні	2	1
4.	Специфіка інноваційного навчального закладу.	2	1
5.	Прогнозування інноваційних процесів у освіті	2	1
6.	Особливості інноваційної діяльності педагога	2	1
7.	Готовність викладача вищого закладу освіти до інноваційної діяльності.	2	1
8.	Шляхи формування готовності викладача до інноваційної діяльності.	2	1
9.	Суть освітньої технології, її принципи і структура. Класифікація освітніх технологій	2	0,5
10.	Сучасні педагогічні технології. Самоосвітні технології.	2	0,5
11.	Упровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу	2	
12.	Актуальні проблеми освітньої інноватики	2	
Разом		24	10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна, вечірня	заочна
1.	Структура і закономірності інноваційного освітнього процесу	8	18
2.	Інноваційний досвід у вітчизняній і зарубіжній освіті.	12	12
3.	Інноваційні навчальні заклади України і зарубіжжя	8	10
4.	Прогнозування тенденцій розвитку інноваційних процесів	12	10
5.	Інноваційної діяльності викладача вищої школи.	8	16
6.	Готовності викладача до інноваційної діяльності: суть, структура, шляхи формування	10	18
7.	Сучасні педагогічні технології навчання	12	10
8.	Особливості впровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу	10	10
Разом		80	104

8. Тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи

1. Порівняйте різні підходи до класифікації педагогічних інновацій.
2. Доведіть, що етап спаду та рутинізації для педагогічної інновації не є обов'язковим.
3. Визначте спільні риси, властиві інноваційним перетворенням у світовій педагогіці.
4. Проаналізуйте вплив ідей реформаторської педагогіки на розвиток сучасних педагогічних концепцій.
5. Обґрунтуйте етапи інноваційного розвитку освіти в Україні.
6. Проаналізуйте позитивні й негативні “уроки” інноваційних дидактичних перетворень в освіті України.
7. Обґрунтуйте об'єктивність виникнення в системі освіти України навчально-виховних закладів нового типу.
8. На підставі аналізу наукової літератури та освітньої практики порівняйте традиційну та інноваційну школи.
9. Доведіть релевантність дидактичних ідей авторських шкіл А. Макаренка та В. Сухомлинського.
10. Спрогнозуйте розвиток освітнього процесу закладу вищої освіти з урахуванням сучасних інноваційних технологій навчання.
11. Розробіть план роботи проектної групи.
12. Складіть професіограму вчителя інноваційного типу.
13. Співставте поняття “передовий педагогічний досвід” та “інноваційний педагогічний досвід”.
14. Виходячи зі структури готовності вчителя до інноваційної діяльності, обґрунтуйте етапи її формування.
15. Запропонуйте шляхи розвитку інноваційного мислення викладача вишу.
16. Визначте спільне і відмінне у поняттях «педагогічна система», «методика», «педагогічна технологія».
17. Зробіть порівняльний аналіз різних підходів до визначення суті поняття «інноваційна освітня технологія навчання».
18. Визначте позитивні і негативні сторони однієї з сучасних технологій навчання (за вибором).
19. Складіть орієнтовну програму впровадження інноваційного проекту в навчально-виховний процес.
20. Запропонуйте шляхи подолання психолого-педагогічних бар'єрів у інноваційній діяльності викладача.
21. Визначте особливості інноваційної діяльності в контексті Нової української школи.
22. Вивчіть і проаналізуйте інноваційний досвід одного із освітніх закладів міста Харкова різного рівня (середня, старша школа освітнього закладу).
23. Проаналізуйте технологію дистанційного навчання як освітню інновацію.
24. Складіть список джерел до однієї із проблем освітнього курсу, використовуючи пошукові системи інтернету (googl та ін.).

9. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Обов'язковим видом самостійної і навчально-дослідної роботи здобувача є індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ). У якості ІНДЗ здобувачам може бути запропоновано підготувати реферат або повідомлення за темою заняття.

Орієнтовний перелік тем рефератів та повідомлень

1. Стан дослідженості проблеми інноваційного розвитку освіти у вітчизняній та зарубіжній педагогіці.

2. Життєвий цикл інноваційного освітнього процесу.
3. Класифікація педагогічних інновацій.
4. Закони і закономірності розвитку інноваційних процесів у освіті.
5. Реформаторський рух у зарубіжній освіті (кінець XIX – початок XX ст.).
6. Досвід упровадження інновацій у практику зарубіжних шкіл (“Будинок вільної дитини” М. Монтесорі “Школа без примушення” С. Френе, “Школа для життя, через життя” Ж.-О. Декролі тощо).
7. Провідні інноваційні ідеї освітян України другої половини XIX століття як витoki педагогічних інновацій XX століття.
8. Провідні інноваційні ідеї в освіті України XX століття.
9. Досвід системних інновацій у практиці вітчизняної освіти (на вибір: авторські школи А. Макаренка, В. Сухомлинського, О. Захаренка, В. Гузика та ін.).
10. Зарубіжні інноваційні освітні заклади.
11. Інноваційні навчальні заклади України.
12. Інноваційні заклади освіти Харківщини.
13. Особливості педагогічного прогнозування в освітній інноватиці.
14. Тенденції розвитку інноваційних процесів у освітніх закладах України.
15. Інноваційна педагогічна діяльність.
16. Розвиток інноваційної культури викладача в умовах модернізації системи освіти України.
17. Інноваційна компетентність викладача і його професійний статус.
18. Підготовка майбутнього викладача до інноваційної діяльності в різних видах діяльності.
19. Професійне самовдосконалення майбутнього викладача з метою підготовки до інноваційної діяльності.
20. Кредитно-модульна технологія навчання.
21. Інтерактивні технології навчання.
22. Сучасні інформаційно-комунікативні технології.
23. Здоров’язбережувальні технології навчання.
24. Напрями дослідження проблеми освітньої інноватики у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.
25. Організаційно-педагогічні умови ефективності впровадження педагогічних інновацій у освітній процес вищого навчального закладу.
26. Особливості експертизи інноваційності освітніх закладів.
27. Актуальні проблеми сучасної освітньої інноватики.

10. Методи навчання

Усний виклад знань (традиційні та проблемні лекції, лекція-візуалізація), дискусії, обговорення проблемних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, розповідь, пояснення, дискусія; метод кооперативного навчання; підготовка доповідей з використанням презентацій; метод проблемного викладу знань; доповіді, частково-пошуковий; дослідницький, метод проєктів, метод кооперативного навчання; наочні (презентація, ілюстрація), сторітелінг, самостійна робота, доповіді з презентаціями, метод «Генерування ідей», ділова гра з моделювання професійних ситуацій, метод індивідуального викладання; відео конференції, самонавчання; складання порт фоліо, словесні, наочні методи; брейнстромінг, проблемна бесіда, метод кейс-стаді, аналіз наукової літератури, аналітичні методи (метод рефлексивного аналізу).

11. Контроль і оцінювання результатів навчання

Контроль і оцінювання результатів навчання здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

Діагностика навченості здобувачіввміщує: поточний контроль (відвідування лекційних занять, участь у семінарських заняттях), *рубіжний контроль* проводиться у формі захисту творчої роботи (ІНДЗ), а також оцінюється якість виконання завдань самостійної роботи; підсумковий контроль передбачає складання іспиту.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає суть педагогічної інновації?
2. Визначте взаємозв'язок інновації та новації.
3. Чи можна будь-яке педагогічне нововведення вважати інновацією? Чому?
4. Розкрийте структуру (етапи) інноваційного процесу.
5. Охарактеризуйте головні закономірності перебігу інноваційного педагогічного процесу.
6. Проаналізуйте розвиток інноваційних ідей зарубіжної дидактики.
7. Визначте основні періоди становлення й розвитку інноваційних зарубіжних шкіл, схарактеризуйте їх особливості.
8. Визначте основні етапи розвитку інноваційних процесів в Україні у ХХ столітті.
9. Назвіть провідні ідеї освітян України другої половини ХІХ століття, що стали підґрунтям педагогічних інновацій ХХ століття.
10. Схарактеризуйте особливості інноваційних перетворень у системі України впродовж ХХ століття за етапами їх розвитку.
11. Назвіть тенденції розвитку педагогічних інновацій на етапі національного відродження країни.
12. Суть та принципи інноваційного навчального закладу.
13. Особливості функціонування інноваційного навчального закладу (інноваційний режим навчального закладу).
14. Принципи інноваційного навчального закладу.
15. Класифікація інноваційних освітніх закладів. Суть і характерні ознаки авторської школи.
16. Розкрийте роль і значення прогнозування інноваційних процесів в освіті.
17. Назвіть принципи та методи прогнозування інноваційних освітніх процесів.
18. Назвіть етапи технології прогнозуванняінноваційного освітнього процесу.
19. Розкрийте суть поняття “інноваційна педагогічна діяльність”.
20. Як співвідносяться інноваційна педагогічна діяльність і педагогічна творчість?
21. Визначте поняття “інноваційний педагогічний досвід”.
22. Розкрийте суть дефініції “викладач інноваційного типу”.
23. Дайте визначення поняття “готовність викладача до інноваційної діяльності”.
24. Як співвідносяться поняття “готовність учителя до інноваційної діяльності” та “інноваційна компетентність учителя”?
25. Назвіть структурні компоненти готовності вчителя до інноваційної діяльності.
26. Розкрийте суть освітньої технологій, педагогічної технології навчання.
27. У чому полягають особливості інноваційної технології навчання?
28. Охарактеризуйте структурні складові технології.
29. Назвіть вимоги, яким повинні відповідати інноваційні технології навчання.
30. Охарактеризуйте особливості окремих інноваційних технологій навчання.
31. Схарактеризуйте практиологічний компонент освітньої інноватики.
32. Розкрийте технологію оцінки рівня інноваційності навчального закладу.
33. Етапи впровадження інновації в навчально-виховний процес. Нормативно-правове

забезпечення педагогічних інновацій.

34. Що означає “фрустрація” до інновацій? Назвіть причини фрустрації перед освітніми інноваціями.
35. Які типи «інноваційних» бар’єрів у професійній діяльності викладача можете назвати?

Питання для іспиту

1. Освітня інноватика у структурі наукового знання. Предмет і основні категорії освітньої інноватики.
2. Провідні теоретичні концепції світової освітньої інноватики.
3. Досвід впровадження інновацій у практику зарубіжних шкіл.
4. Витоки української педагогічної інноватики (друга половина XIX ст.)
5. Провідні інноваційні ідеї в Україні початок XX ст.
6. Радикальні підходи до розробки питань організації педагогічного процесу в середніх навчально-виховних закладах (20-30-ті рр. XX ст.)
7. Генерація творчих ідей у педагогічній теорії й практиці (середина 50-х - кінець 80-х рр. XX ст.)
8. Інноваційні процеси періоду національного відродження (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)
9. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.
10. Інноваційність як ознака сучасності. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів.
11. Суть педагогічної інноватики. Структура педагогічної інноватики.
12. Освітня інноватика як наука про нововведення, її предмет. Основні категорії освітньої інноватики.
13. Класифікація педагогічних нововведень.
14. Інноваційні процеси у сучасній системі освіти України.
15. Закони перебігу інноваційних освітніх (педагогічних) процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами.
16. Структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів.
17. Умови впровадження інновацій у педагогічну практику.
18. Суть та принципи інноваційного навчального закладу. Інноваційний режим навчального закладу.
19. Класифікація інноваційних освітніх закладів.
20. Авторська школа як системна інновація.
21. Інноваційна діяльність педагога.
22. Особливості інноваційної педагогічної діяльності.
23. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.
24. Антиінноваційні бар’єри у професійній діяльності педагога та способи їх подолання.
25. Управління інноваційною педагогічною діяльністю.
26. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності.
27. Викладач як суб’єкт інноваційної діяльності. Суть інноваційної діяльності викладача вищої школи.
28. Характеристика викладача інноваційного типу.
29. Структура готовності педагога до інноваційної педагогічної діяльності. Розвиток інноваційної поведінки педагога.
30. Інновації як засіб активізації навчання у ВНЗ.
31. Проблеми втілення освітньої технології у ВНЗ.
32. Предметно орієнтовані технології. Особистісно-орієнтовані технології навчання у ВНЗ.

33. Особливості застосування кейс методу при підготовці аспірантів до інноваційної діяльності.
34. Кредитно-модульна і модульно-рейтингова технології навчання як педагогічні інновації.
35. Методологічні аспекти організації модульно-рейтингового навчання.
36. Особливості та принципи модульного навчання.
37. Методика побудови і модульних програм. Формування змісту модулів. Умови для організації модульного навчання.
38. Інтерактивні та ігрові технології у процесі оволодіння змістом педагогічних дисципліни.
39. Технологія інтерактивного навчання у контексті педагогічних інновацій.
40. Інноваційні методи навчання у ВНЗ (групові тренінги, брейн-стормінг, метод вільних асоціацій, метод кейсів та ін).
41. Технології розвивального навчання.
42. Здоров'язбережувальні технології навчання як вид сучасних інновацій.
43. Ресурсно-орієнтоване навчання.
44. Мікрвикладання як іноваційний метод навчання студентів магістратури у ВНЗ.
45. Проектне навчання як різновид інноваційних педагогічних технологій.
46. Multi-media технології навчання.
47. Нові інформаційні технології навчання, їх характеристика. Інформація і суспільство.
48. Педагогічна прогностика як складова наукового прогнозування. Прогнозування інноваційних процесів в освіті.
49. Принципи та методи прогнозування інноваційних освітніх процесів.
50. Технологія прогнозування інноваційного освітнього процесу.
51. Сутність інноваційної діяльності в контексті Нової української школи.
52. Проаналізуйте інноваційний досвід одного із освітніх закладів міста Харкова різного рівня (середня, старша школа освітнього закладу).

12. Критерії оцінювання

Розподіл балів, які отримують аспіранти здійснюється за 100-бальною шкалою

Кількісні критерії оцінювання (денна, вечірня форма навчання)

Для визначення рівня засвоєння аспірантами навчального матеріалу за різні види роботи використовують такі кількісні критерії оцінювання:

- ✓ відвідування лекційних занять (Бл) – 2 б. (0,5 б. за одну лекцію)
- ✓ відвідування семінарських занять (оцінювання усних і письмових відповідей) (Бсем.) – 12 б. за кожний ЗМ (1 б. за одне семінарське заняття);
- ✓ самостійна робота аспіранта (Бср) – 10 б. за кожний ЗМ (2 балів за виконання одного самостійного завдання);
- ✓ ІНДЗ (Біндз) – 6 б.;
- ✓ підсумковий контроль (іспит) (Бісп) – 40 б.

Кількісні критерії оцінювання (заочна форма навчання)

Для визначення рівня засвоєння аспірантами навчального матеріалу за різні використовують такі кількісні критерії оцінювання:

- ✓ відвідування лекційних занять (Бл) – 2 б. (1 б. за одну лекцію)
- ✓ відвідування семінарських занять (оцінювання усних і письмових відповідей) (Бсем.) – 2 б. за кожний ЗМ (1 б. за одне семінарське заняття);
- ✓ самостійна робота аспіранта (Бср) – 20 б. за кожний ЗМ (5 балів за виконання одного самостійного завдання);

- ✓ ІНДЗ (Біндз) – 6 б.;
- ✓ підсумковий контроль (іспит) (Бісп) – 40 б.

Бали за відвідування лекційних і семінарських занять складають бал за поточний контроль (Бпк):

$$\text{Бл} + \text{Бсем.} = \text{Бпк}$$

Підсумковий рейтинговий бал за змістовий модуль вираховується за такою формулою:

$$\text{Бзм} = \text{Бпк} + \text{Бср} + \text{Біндз.}$$

Максимальна рейтингова оцінка за змістовий модуль складає 30 балів

Підсумковий рейтинговий бал (Бпр) за результатами вивчення навчальної дисципліни вираховується за такою формулою:

$$\text{Бпр} = \text{Бзм1} + \text{Бзм2} + \text{Бісп.} = 100 \text{ б.}$$

Принцип формування оцінки за модуль та за підсумками вивчення навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою показано у табл. 1, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач.

Рейтингова оцінка з дисципліни

І змістовий модуль				II змістовий модуль				Загальний бал за два змістові модулі	Підсумкова атестація (іспит)	Разом
Поточний контроль	Самостійна робота аспіранта	ІНДЗ	Підсумковий бал за ЗМ1	Поточний контроль	Самостійна робота аспіранта	ІНДЗ	Підсумковий бал за ЗМ2			
денна, вечірня форма навчання										
16 б.	10 б.	6 б.	30 б.	16 б.	10 б.	6 б.	30 б.	60 б.	40 б.	100 б.
заочна форма навчання										
4 б.	20 б.	6 б.	30 б.	4 б.	20 б.	6 б.	30 б.	60 б.	40 б.	100 б.

До перелічених складників модульної оцінки можуть нараховуватися *додаткові бали* за підготовку здобувачем наукових публікацій та робіт на конкурси, участь у підготовці й проведенні наукових конференцій тощо. Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але в сумі не більше 100 балів разом з переліченими складниками модульної оцінки.

Отримана сума балів за змістовими модулями доводиться до відома здобувачів перед проведенням іспиту.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня знань, умінь та навичок здобувачів із навчальної дисципліни «Інноватика в галузі освіти» здійснюється за такими критеріями:

1. Оволодіння загальними концептуальними, інтегральними фаховими, комунікативними компетентностями та компетентністю відповідальності й автономії.
2. Теоретична підготовка з питань освітньої інноватики.
3. Володіння термінологією з основ освітньої інноватики.
4. Практична підготовка (оволодіння вміннями і навичками організації та здійснення інноваційної діяльності, розроблення та впровадження інновацій у освітній процес тощо).
5. Демонстрація інноваційного мислення.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
82-89	Добре	B	вище середнього рівня з кількома помилками
74-81		C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
64-73	Задовільно	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-63		E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	з можливістю повторного складання
1-34		F	з обов'язковим повторним курсом

Визначення балів за знання та вміння аспірантів

A 90 – 100 («відмінно») – здобувач у повному обсязі засвоїв програмний матеріал, опрацював рекомендовану літературу, вільно оперує фаховою термінологією, оволодів загальними і фаховими компетентностями повною мірою, демонструє розвинене інноваційне мислення.

B 82 – 89 («добре») – здобувач у повному обсязі засвоїв програмний матеріал, оволодів більшістю загальних і фахових компетентностей на достатньому високому рівні. Усі навчальні завдання, які передбачені програмою, виконані, якість виконання більшості з них оцінено кількістю балів, близькою до максимальної. Здобувач допускає 1 – 2 незначні помилки у відповідях або виконанні практичних завдань.

C 74-81 («добре») – здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, оволодів загальними і фаховими компетентностями на достатньому рівні, під час усного спілкування допускає незначні помилки з професійної термінології, деякі види завдань виконані з помилками (допускається декілька незначних помилок або 1 – 2 значні).

D 64-73 («задовільно») – теоретичний матеріал здобувачем освоєний повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, письмові роботи з 2 – 5 суттєвими змістовими помилками, у фаховій термінології аспірант допускає декілька значних помилок.

E 60-63 («задовільно») – здобувач засвоїв основні аспекти програмного матеріалу, деякі практичні навички не сформовані, необхідні компетентності сформовані на низькому рівні, аспірант невпевнено орієнтується у теоретичних і практичних питаннях освітньої інноватики. Частина передбачених програмою навчальних завдань не виконані або деякі з них оцінені мінімальною кількістю балів.

F 35-59 («незадовільно») – теоретичний матеріал навчальної дисципліни здобувачем освоєний частково, більшість необхідних компетентностей не сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконано, але їх якість оцінена мінімальною кількістю балів; аспірант частково володіє навичками інноваційної діяльності. Можливе підвищення оцінки за умови виконання додаткової самостійної роботи.

FX 1-34 («незадовільно») – теоретичний матеріал навчальної дисципліни освоєний частково,

необхідні компетентності не сформовані, більшість передбачених програмою завдань не виконано, аспірант не володіє навичками інноваційної діяльності. Індивідуальні навчально-дослідні завдання потребують повної переробки. Аспірант має перескласти певні теми під час консультацій.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посібник / за ред. В.І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Х. : «ОВС», 2010. – 480 с.
2. Попова О. В. Основи педагогічної інноватики / О.В. Попова, Г.Ф. Пономарьова, Л.О. Петриченко : навч. посіб. – Х., 2009. – 192 с.
3. Попова О. В. Розвиток інноваційних процесів у середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладах України в ХХ столітті : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Попова Олена Володимирівна. – Харків, 2001. – 437 с.
4. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті / ХДПУ ім. Г.С.Сковороди /. – Харків : “ОВС”, 2001. – 256 с.
5. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. – Х. : Фоліо, 2015. – 572 с.

Допоміжні:

1. Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.
2. Богданова І. М. Педагогічні інновації в школі підготовки вчителя: кінець ХХ – початок ХХІ століття: Монографія. – Одеса : М.П. Черкасов. – 2009. – 157 с.
3. Васильєва С. О. Розвиток професійного статусу вчителя : теорія та історія: монографія / С. О. Васильєва. – Х. : Вид. «Планета-Принт», 2015. – 540 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2015. – 304 с.
5. Педагогіка : баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. – Харків : Фоліо, 2015. – 572 с. Розділ 4. – С.304-342.
6. Попова О. В. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в інноваційних закладах / О. В. Попова // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. праць. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип.8-9. – С. 63-66.
7. Прокопенко І. Ф. Педагогічні технології / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Х. : Колегіум, 2006. – 224 с.
8. Інновації у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: методологічні, змістові та методичні засади: монографія. – Суми: МакДен., 2011.
9. Слостенин В. А., Подымова Л.С. Педагогика: Инновационная деятельность / В.А. Слостенин. – М.: ИЧП «Издательство Магистр», 1997. – 308 с. – С. 10- 70; 140-152.
10. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка. – 2008. – 472 с
11. Штефан Л. В. Формування інноваційної культури майбутніх інженерів-педагогів: монографія / Л. В. Штефан. – Харків: ТОВ «ЦД «Зебра», 2012. – 350 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://www.pu.ac.kharkov.ua/> – Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
3. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
4. <http://www.dnrb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;

5. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
6. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
7. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
8. <http://www.edu-post-diploma.kharkov.ua/> – Офіційний сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;
9. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;
10. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарные науки.

Глосарій

Освітня інноватика – галузь наукового знання про нововведення, організацію інноваційну діяльність педагогів й управління інноваційними процесами, що забезпечує трансформацію нових знань і практичного педагогічного досвіду в галузі освіти.

Освітня інновація – цілеспрямоване і кероване внесення прогресивних змін в освітню практику шляхом створення, розповсюдження та освоєння новоутворень.

Інноваційний процес – обумовлений суспільною потребою комплекс дій по створенню, впровадженню та розповсюдженню інновацій, основою якого виступає інноваційна діяльність.

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів.

Інноваційна педагогічна діяльність – заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямована педагогічна діяльність, зорієнтована на зміну та розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

Педагогінноваційного типу – фахівець, який готовий до глибоко мотивованої інноваційної діяльності, спроможний не тільки легко включатися в інноваційні освітні процеси, але й виступати їх ініціатором.

Інноваційна компетентність педагога – система знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує здійснення ним усіх етапів інноваційної професійно-педагогічної діяльності: від моделювання і прогнозування до впровадження нововведення.

Готовність педагога до інноваційної діяльності – інтегрована якість фахівця, що акумулює в собі професійно-педагогічні мотиви, цінності, знання, досвід, особистісні якості, які забезпечують цілеспрямоване і кероване внесення прогресивних змін в освітню практику.